

Møtet med psykisk helsevern

Enklere å finne psykolog

Nina Strand

journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

Nå skal pasienter med psykiske lidelser slippe å lete etter avtalespesialist selv. Helse Sør-Øst har etablert en ordning som legger ansvaret på fastlegene, og resten av landet følger etter.

BINDELEDD: Sissel Gjertsen fra Kontoret for fritt sykehusvalg i Helse Sør-Øst hjelper fastleger og pasienter med å finne tilgjengelig avtalespesialist. Hun får god respons fra leger, pasienter og spesialister. Foto: Aud Ingebjørg Heldaas

Fra den 25. mai har fastlegene i Helse Sør-Øst kunnet ringe til Kontoret for fritt sykehusvalg når de har en pasient med en psykisk lidelse. Denne ordningen skal vare ut året, og er et skritt på veien mot et tettere samarbeid mellom fastleger og avtalespesialister. Fra 2010 skal alle sykehusområdene i regionen ha etablert samarbeidsnettverk mellom avtalespesialister, fastleger og DPS innenfor avgrensede geografiske områder. Når disse nettverkene er på plass, vil det ikke lenger være behov for

den midlertidige koordinerende enheten, ifølge administrerende direktør Bente Mikkelsen. (Se for øvrig reportasjen *Bred enighet om tettere samarbeid* i Tidsskriftets aprilnummer i år.)

Både fastleger, DPS-er og pasienter kan ringe til Kontoret for fritt sykehusvalg, som gir informasjon om kapasitet, men også om hva slags behandlingsprofil den enkelte avtalespesialisten i regionen har.

Etterlengt

Alle avtalespesialistene innenfor psykisk helsevern i Helse Sør-Øst har blitt bedt om å opplyse til den koordinerende enheten om ventetid i egen praksis og om sin kompetanse og faglige behandlingsprofil. Meningen er at informasjonen om ventetid skal oppdateres regelmessig ut over sommeren og høsten.

Sidsel Gjertsen er daglig leder for Kontoret for fritt sykehusvalg.

– Dette har vært en overraskende positiv opplevelse, sier hun.

– Det store flertallet av avtalespesialistene har fulgt oppfordringen, og gitt oss grundige opplysninger om sin praksis. Vi har systematisert informasjonen, og sitter med god oversikt over avtalespesialistene i regionen. Nå opplever vi økende pågang fra fastleger som åpenbart setter stor pris på denne tjenesten. En glad lege mente vi hadde spart ham for minst en dags arbeid ved opplysningene han fikk av oss. Vi får daglig kommentarer som viser at dette er en etterlengt ordning.

Pasienten deltar

– *Hva er det legene først og fremst spør dere om?*

– Først og fremst dreier det seg om å finne spesialister med ledig kapasitet. Men det kan også være mer spesielle behov. Noen ønsker spesialist som for eksempel behersker andre språk enn norsk, eller har god kjennskap til en bestemt kultur. Andre leter etter terapeut med spesiell kompetanse på områder som spiseforstyrrelser, voldsproblemer eller gruppeterapi.

Gjertsen understreker at pasienten skal vite om og godkjenne at fastlegen kontakter telefontjenesten. Det er vanlig at legen ringer mens pasienten sitter på kontoret, forteller hun. På forhånd har legen avklart med pasienten hvor langt vedkommende er villig til å reise for å få behandling. Det er også slik at pasienten har fritt valg:

– Pasienter fra ethvert sted i helseregion Sør-Øst kan velge den spesialisten de selv måtte ønske, sier hun.

Barnesykdommer

Medarbeiderne i Fritt sykehusvalg er alle erfarne sykepleiere som nå har fått nødvendig etterutdanning. Selv har Gjertsen jobbet her siden 2002, men inntil nylig var det en forsvinnende liten del av henvendelsene som gjaldt psykisk helsevern.

– Med den nye ordningen kan vi endelig hjelpe pasienter og leger, og vi merker stor interesse, både på telefon og på nettsidene våre, sier hun.

Gjertsen innrømmer at systemet sliter med noen barnesykdommer. Av ulike grunner stemmer ikke alltid opplysningene som er gitt, og litt for ofte får fastlegen henvisningen i retur.

– Nøkkelen til suksess er oppdaterte og aktuelle opplysninger fra spesialistene. En utfordring i dag er bedre kommunikasjon mellom fastlege og spesialist, slik at fastlegen for eksempel vet hvorfor henvisningen kommer i retur.

Alle helseregionene i landet utvikler nå systemer for samarbeid mellom fastleger og avtalespesialister. Eilert Ringdal, forhandlingssjef i Psykologforeningen, har vært aktivt med i arbeidet Helse Sør-Øst har gjort på dette området. Han peker på at behandlingsskapasiteten fortsatt ikke er økt.

Men nå skal pasientene i alle fall slippe å skrive brev eller ringe rundt for å få terapeut. Heretter er det legens ansvar å finne behandler. Det er et skritt i riktig retning, sier han.